

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrť leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Volilno gibanje.

Priprave za prihodnje državnozbornske volitve so letos nenavadno živahne po vseh slovenskih deželah.

To je jako dobro znamenje za politično zrelost našega naroda. Volilci vseh skupin so se začeli zavedati svojih državljanskih dolžnosti, pa tudi pravic, katerih najvažnejša je pač volitev.

Z dosedanjimi poslanci je ljudstvo pač malokje zadovoljno. Toliko novih kandidatov se pri nas menda ni naenkrat še nikoli postavilo, kakor pred letošnjimi volitvami. Tudi to je prav, tudi v tem se kaže razsodnost našega ljudstva. Poslaniški mandat nikakor ni stalna služba za ugledno življenje in častihlepnost izvoljenih mož, temveč le podeljeno zaupanje, ki traja dotlej, da volilci najdejo sposobnejšega v svojih vrstah. Zato je neopravičeno, ako se govori in piše o nehvaležnosti, če volilci katerega poslanca odstranijo ter si poželijo novega naslednika. Tako daleč še ni ljudska „hvaležnost“, kakor jo ne- gne vlada na stroške davkoplačevalcev napram svojim ministrom, ki so celo življenje preskrbljeni več kot zadostno, ako so le par mesecev ministrovali.

Zavladala je vsled raznih kombinacij velika nejasnost med Slovenci, vendar se ni bati, da bi ne prodrli naši močje vsaj tam, kjer smo imeli dosedaj mandate.

Politika ne pozna obzirov. Marsikatera miroljubna duša v Slovencih se že boji posledic od vsake krepkejšje besede pri agitacijah. Taki ljudje pri vsej svoji vrlini ne poznajo političnih potov.

V svetovni politiki niso takšni boji nič novega. Ravno sedanje volitve predsednika v Zedi njenih državah Severne Amerike nas naj učijo,

da politično nasprotje še ni osebna mržnja. Bryan, protikandidat dosedanjega predsednika, razpredel je ob svojem nastopu tak boj, da so nevjajeni bralci mislili, sedaj in sedaj si skočita nasprotnika v lase. Bryanu je šlo samo za olajšanje finančnega položaja svojim rojakom. Ko pa je videl, da mu je nasprotnik v večini, bil je on prvi, ki je Mac Kinleyju pristrčno čestital na zmagi, umaknil se zopet k svojemu prejšnjemu delu ter sta si z novim predsednikom najboljša prijatelja. Milijoni državljanov, ki so v tej volilni borbi vodili najstrastnejši boj zoper bivšega predsednika, so mu sedaj kot zopet izvoljenemu predsedniku verno vdani. Nevihta zdijva, in zopet posije solnce. In celo blagodejen je čisto tak veter, saj bi se tudi morje usmradi, ko bi ga toki ne razburkali.

Ako nas vse ne vara, ne zmanjša se nam po bodočih volitvah število poslancev, temveč gojimo upanje, da se celo pomnoži.

Koroškim bratom se pač lahko pripeti, da zgubijo edinega svojega poslanca. To bi nas go tovo v srca bolelo, ker baš koroški Slovenci nimajo niti v deželni hiši izdatne brambe. Složili so se s konzervativnimi Nemci za skupnega kandidata dr. Pupovca. Kakšen je ta mož po svojem političnem mišljenju, nam ni znano. Ime ga sicer priporoča, toda volilci se naj uverijo, da li nimajo opraviti s slovanskim — renegatom, ki je, kakor znano, vedno hujši, nego Nemeč. V ostalem pa želimo koroškim Slovencem vrhutega vsaj ednega poslanca iz svoje sredine.

Na Kranjskem se pripravlja volilni boj, kakršnega ostale slovenske pokrajine ne poznajo. Tolažimo pa se, da bodo izvoljeni močje zvesti skupnemu narodnemu programu z ostalimi tovariši na Dunaju, najsi pripadajo doma katerikoli stranki. Podobno je na Goriškem, a celokupni slovenski program se tudi tam ne bo kršil.

V Trstu se nadjamo prirastka. Saj pa se vrli tržaški Slovenci tudi pripravljajo na volitve po svetovnih agitacijskih načrtih. Politično društvo „Edinost“, ki raztega svoje delovanje po celim Primorju, stori v tem oziru skoraj več, kakor vsa ostala slovenska politična društva skupaj. Dasi oholi in mogočni Italijani stavijo zapreke, nad kakršnimi se kultivirani svet zgraža, prodira bo vendar slovenska žilavost do pravice.

Vsakega rodoljuba mora le veseliti, da je začelo naše ljudstvo v volilni politiki misliti in izbirati.

Časi, ko so se volilcem kandidati le predpisali od poedinih faktorjev, so za vedno minuli. Ljudstvo je začelo vpraševati, kdo in kaj je njihov poslanec, kaj je storil dosedaj v službi celokupnosti ter mu tudi predpisuje smer zastopanja. Samih obljub je sito, hoče videti tudi dejanja. Ker pa je dosedaj zasledovalo delovanje svojih zastopnikov, ne more biti z vsemi brezpogojno zadovoljno, temveč se sliši govoriti: „Dan, ko ljudstvo plačuje delo svojih poslancev je dan volitve. Tedaj je ljudstvu prosta velika sodba, vrli se nagradijo z novim zaupanjem, na mesto nepovoljnih se nastavijo novi močje.“

To je tok politiki brez zamere na levo in desno.

Stranke in parlament.

Po nekaterih deželah so se že pričele prvotne volitve in sredi prosinca, to je v dobrih dveh mesecih, bodo volitve dokončane in nova zbornica se otvori — delovanje ali obstrukcija? To je vprašanje, ki stoji že danes v prvi vrsti in ki vpliva po nekaterih krajih celo na volitveno gibanje. Če se izkaže, da je tudi novi parlament neraben, da je v svoji sedanjosti sestavi nesposoben za resno delo — kaj potem? Od vseh strani pri-

LISTEK.

Nekaj iz kolesarjeve torbice.

(Spisal F. Jelovšek.)
(Dalje.)

Na desni se vzdiguje lična romarska cerkva, krog katere je nekaj hiš in mnogo prodajalnic, sosebno takih, kjer se prodajajo voda, spomeniki, razglednice itd.; na levi pa sveti steza do starodavnega kamenitega gradu nekdanjih slavnih Frankopanov, od koder se nudi čarobno veličasten razgled na malerično reško panoramo. Grad je sedaj lastnina grofov Nugent in grajski čuvaj razkaže ti za malo napitjino njegove znamenitosti. Pod teboj se razprostira Reka v vsej svoji veličini. Nebroj premnogih tovarn, kakor papirna, tobačna, torpedo tovarna, od Whitegrad-a in mnogo drugih valj iz visokih dimnikov gosti dim, ki se razgublja nad mestom. Najlepša poslopja so: kraljevega guvernerja palača, razsežno gledališče, ki ima prostora za 1600 ljudi, Gorjupova palača, mestna vojašnica, 1600 ljudi, Gorijska akademija, v kateri se vsako leto izvežba do 140 gojencev, stolna cerkev Marije Vnebovzetje s pročeljem rimskega

pantheona, cerkev sv. Vida po vzoru benečanske „Maria della Salute“ in še več drugih. Zgodo vinsko znamenit je tudi „Zmagoslavni obok“ cesarja „Claudia II. Germanica“.

Reka ima tri luke, v katerih se ziblje pre mnogo trgovskih in drugih parnikov. Prelep je tudi ljudski vrt, v katerem prezimujejo tropične magnolije, mirte, lovor in rožmarin in vsled južnega podnebja raste v okolici tudi najboljše vino. Pred seboj gledaš modro obrežje otokov Krk (Veglia) in Cherso, na levi krško dalmatin sko Primorje in proti jugozahodu vzdiguje se izmed morja v temnih obrisi istrsko obrežje. In ko zreš to malerično panoramo, ta razsežni divni svet, to veličastno morje in nad seboj to intenzivno modrino južnega neba — zastane ti beseda, preokorno je pero in čopič preslab, da bi opisal to krasoto nebeskega stvarstva.

Nastanila sva se pri Frankopanu in ogledovala kake dva dni in pol. Med tem sva se peljala s parnikom tudi v avstrijsko Nizzo-Opatijo. — Dobro četrť ure od Reke dospel s parnikom do skalnatega obrežja, ob katerem se ziblje premnogo lahkih, razkošno opravljenih čolnov in ladij; vrh obrežja razprostirajo se umetni parki z bujnimi domačimi in eksotičnimi cvetjem. Proti Voloski vzdiguje se mnogo krasnih

vil, penzionatov in hotelov, v ozadju pa se amfiteatralično vzpenja temno-zelen oljkin gaj, ki prijetno vpliva na utrujeno potnikovo oko; taka je v kratkih potezah Opatija. — Martin Krpan bi rekel: „Kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj,“ pa tudi v Opatijo ga ne smeš seboj tovoriti. Komur rojenice niso naklonile zemskih zakladov, ta si zamore Opatijo ogledati, — a jo mora hitro odkuriti, če noče dobiti v svoj mošnjiček sušice. Opatija je zbirališče velikašev in magnatov. V dokaz sledeče: Ko sediva v verandi hotela „Central“, prisede mlad, elegantno oblečen gospod. Bil je Indijec temne polti, kratkih kodrastih las in vitke a krepke postave. Na prstih iskri so se mu dragoceni briljanti in diamanti, beli telovnik pa mu je krasila težka zlata veriga. Čez nekaj časa vpraša naju v krasni nemščini, odkod sva prikolesala in kam sva namenjena. Ko mu potrebno odgovorim, pove tudi on, da potuje in sicer iz Amerike preko Londona, Pariza, Dunaja in kadar se navzije Opatije, hoče jo kreniti še nekoliko v Afriko. — Lej ga šmenta, mislim, — ta dela še lepše ekakurije nego midva, in kakor sem bil prej ponosen na to najino potovanje, tako me je sedaj ta eksotični Krezus ponižal v svoji domišljiji. — In ko je plačal račun, — pil je iz

hajajo nasveti, ki so večidel neizvedljivi, ker nosijo na sebi barvo tiste stranke, iz katere izhajajo. Vlada pa se ne more spojiti s kako politično stranko in mora gledati na blagor celokupnosti....

Za usodo parlamenta, za njegov obstanek ali neobstane je najvažnejše, s kakšnimi nameni nastopijo Čehi v novo zbornico. Ko je dosegla nemška obstrukcija preklic jezikovnih naredb, je odklenalo ob enem njeni prevladi v parlamentu in vključil svoji navidezni sijajni zmagi so igrali v zadnjih zasedanjih klaverno ulogo. Njihova zmaga je bila Pirova. Usoda parlamenta, ustave in celo države je prešla iz njihovih rok v roke Čehov, ki so v svoji opravičenosti užaljenosti dali že pol mrtvemu in od nemške obstrukcije onečaščenemu parlamentu še poslednjo brco. Od tedaj se ozira ves politični svet na sever, na mnenje in razpoloženje čeških politikov. Tam je avstrijski politični barometer. Dokler kaže ta barometer na vihar, ni upanja, da bi bolni parlament okrevljal in da bi se začelo s plodnim delovanjem v socialnem in gospodarskem smislu, a tudi ni upanja, da bi se po zakonitem potu uredilo jezikovno vprašanje za vso državo, kar bi bilo posebno za nas Slovence velike važnosti. Že takrat, ko se je odločil mladočeški klub v parlamentu, da prične z obstrukcijo, se velika manjšina v klubu, z načelnikom dr. Enginom na čelu ni strinjala s tem sklepom in znano je, da je dr. Engl takrat odložil načelnštvo. Zdaj pa se čujejo s češkega glasovi, ki dokazujejo, da se tudi nekdanji vodniki obstrukcije ne mislijo poslužiti takoj ob svojem vstopu v parlament najskrajnejšega parlamentarnega sredstva.

Ugledni parlamentarci kakor dr. Pacak, dr. Dyk, dr. Škarda in nekdanji minister dr. Kaizl so izjavili, da si ne dajo vezati od volilcev rok in da ne sprejmejo nikakega imperativnega mandata, ki bi jim veleval obstruirati za vsako ceno in v vsakem slučaju. Prejšnji načelnik mladočeškega kluba, dr. Engel, pa je izjavil, da sploh ne kandidira, če mislijo Čehi vstopiti z obstrukcijo v novo zbornico. Iz teh odločnih izjav čeških političnih voditeljev se da sklepati, da je med Čehi močna in vplivna struja pač za skrajno opozicijo proti vladi, ne pa za obstrukcijo. Če prevlada ta struja, potem je nekako mnogo upanja, da se prične redno delovanje v parlamentu. Združenim nemškim strankam bi bilo to skrajno neljubo. S hrepenenjem in upanjem računajo že v naprej na češko obstrukcijo, ki bi jim dala zopet prelepo priliko, igrati vlogo „treznega delavnega elementa“, kakor jo igrajo že od izbruha češke obstrukcije pa prav do danes. S tem skušajo slepiti svojim hegemonističkim težnjam v prilog in Slovanom na škodo tiste visoke odločilne kroge, ki bi morali ta nemški „trozvezni delavni element“ vendar poznati že iz leta 1897....

male buteljke neko črnino primaknil je natakarju kot malo napitnino — zlat, na kar se je ta ekskalenci do tal priklonil. Vsekakor utegnil mu je ta že nekaj časa streči, vendar je to kneževski dar. Ravno od tega natakarka tudi pozneje zvem, da je bil ta tujec baje neki in dijski princ, vendar ne vem, ali po rodu, ali po zlatu. — Ko si do dobra ogledava Reko, okoličino in Opatijo, zasedeva zopet koleša, ter zdrčiva ob morju proti Pulju. Vožnja je bila prekrasna. Brnela sva visoko ob morju po trdi cesti skozi prijetne vasice mimo vzdigujočih se vinogradov, vrtov in oljčnih gajev; vmes pa so se prostirale gole peščene planote, pokrite le z bornim brinjem in bodičastim plevelom. Globoko dole pa se je zibala svetlo-modrikasta globina veličastnega morja; po njej so rezali brzi parobrodi peneče proge in na lahkih, sanjajočih valovih gugajoče ladje, blestele so v solnčnih žarkih kakor alabastrovi metaljčki po pisanih livadah. Oj to ve ličasto, to skrivnostno morje!

Nadejala sva se, da bodeva vozila ves čas ob morju do Pulja, četudi ne po glavni prog, pa vsaj po kakih stranskih potih; kajti težko se je ločiti od tega nikdar izčrpnega, večno veličastnega razgleda po morju — a zelo sva se varala. Blizu „Lepičkega jezera“, zavije cesta

Ako bodo hoteli Čehi parlamentarnim potom, — ne proti parlamentu — izvojevati boj za svoje pravice, tedaj se jim pridružijo gotovo Jugoslovani in konservativni češki veleposestniki ter vsi oni elementi v državnem zboru, ki imajo smisla za narodno pravičnost in ki niso prepričani o absolutni potrebi nemške prevlade. S tem bo Nemcem račun korenito pokvarjen in lahko se potem zgodi, da doživimo v doglednem času — drugo izdajo nemške obstrukcije.

Celjske in štajarske novice.

Cenjene naročnike, katerim smo pridjeli nakaznico, prosimo za blagohotno takojšno vpošiljatev naročnice, da ne bode neprilik in zmešnjav pri upravnistvu.

(„Domovina“ konfiskovana.) Zadnje ste vilko od torka zaseglo nam je državno pravdnštvo radi dopisa „Iz Ormoža“ v katerem se opisuje manipulacija ondotnega davkarja. Proti konfiskaciji vložimo pritožbo.

(Radi volilnih mož V. kurije) prosimo vse naše somišljenike v vsakem volilnem kraju, da nam naznanijo število onih, ki bodo glasovali za našega kandidata Dragotina Hribarja in onih, ki so za dekana Žičkarja.

(Spodnještajarsko učitelstvo za Hribarja) Pretečeno nedeljo je bil v Celju sestanek odposlancev vseh učiteljskih društev, ki so sklenili sledečo resolucijo: „Danes zborujoči osrednji odbor slovenskih štajarskih učiteljskih društev, ob razgovoru slovenskih državnih poslancev se izjavi: Glede V. kurije Celje Brežice Ptuj Ljutomer Slov. Gradec podpiraj učitelstvo odločno kandidato Dragotina Hribarja. Za kandidate drugih okrajev in drugih skupin deluj učitelstvo le tedaj, ako se kandidatje na volilnih shodih za večjeje, delovati za napredno šolstvo, za učitelstvo ter za to, da država prevzame primeren del vseh stroškov za ljudsko šolstvo?“

(G. Jakob Pukl na Dunaju) naznanja v časniku, da se on sam postavlja za kandidata za kmečko skupino celjsko-brežiško proti g. vit. Berksu. Ta kandidatura g. Pukla je pač čisto iz trte izvita. G. vitez Berks bil je postavljen v Celju enoglasno za kandidata. Na g. Pukla pa ni niti živa duša mislila, posebno, ker ga od njegovega več kakor čudnega nastopa pri volilnem shodu v Celju pred tremi leti niko več za resnega in vrednega kandidata za državni zbor ne more smatrati. Njegov nastop torej ni drugo kakor nepotreben poskus zgago delati. Če torej pride meseca decembra v ta volilni okraj, kakor naznanja, bo se mu to tudi čisto jasno in razumljivo razložilo. Menda se še spominja, da se mu je pred tremi leti kar v lice klicalo, „mi Vas ne maramo.“

(Obravnava učitelja g. Fr. Gostinčarja), ki je bil svoječasno zaradi preokračanja silobrana obsojen v mesečen zapor, se vrši ponovno dne 16. t. m. pred kasacijskim sodiščem na Dunaju.

(Poročil se je) g. dr. Stanko Bevk, profsorski kandidat v Kranju, z gospico Anico Žimniakovo iz Celja.

(Občni zbor) telovadnega društva „Celjski Sokol“ vrši se v soboto dne 1. decembra t. l. v prostorih čitalnice ob 8. uri zvečer s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo računskih pregledovalcev. 6. Poročilo načelnika telovadcev. 7. Poročilo predsednika bickliškega kluba. 8. Volitev staroste. 9. Volitev podstaroste, 5 odbornikov in 2 namestnikov. 10. Volitev treh računskih pregledovalcev. 11. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

(Za Leitgebov spomenik) prispevala je tudi 2 kroni: gđc. Ljudmila Božič — Gorica, ki v objavljenih „izkazih“ ni bila zaznamovana.

(Osrednji odbor slov. štaj. učit. društev) je pri svojem shodu v Celju dne 11. novembra t. l. odločno se izrekel za to, da se spojijo vse učit. združbe na Štajarskem v skupno varstvo gmočnih in stanovskih interesov štajarskega ljudskega učiteljstva. — Ob ednem se je sklenilo, osnovati „Zavezo slovensko štajarskih učiteljskih društev“ ter v sestavo nje pravil poverilo tovariša Strmškega. Pravila imajo do 1. jan. 1901 biti objavljena v „Učit. Tov.“ Na to izrečejo posamezna društva svoje pomisleke. Ko se to zgodi, prevzame končno koncepcijo „osrednji odbor“ ter pravila izroči v potrditev vladi.

(Pouk v ruščini.) Došle so knjige, po katerih se poučuje ruski jezik in tukajšnji čitalnici. Zanimanje za ruščino raste ter je vsako sredo mala dvorana polna učečih.

(Zavist ali divjaštvo.) Pri poroki gospice Žimniakove z g. dr. Bevkom, ki se je vršila v tukajšnji župni cerkvi pretečeni ponedeljek zvečer, napravili so celjski Nemci obojega spola pred cerkvijo tak vrišč kakršnega je najti pri nekaterih rodovih Afrike, ki zahtevajo odplačilo za nevesto. Celjski razgrajaci — po večini „nežen spol“ — bili pa niso samo nadležni, temveč tudi surovi. Zaganjali so se v cerkvena vrata, preklinjali in priduševali se. Policije ni bilo blizu. Več ne rečemo.

(Umrli je) v Laškem trgu c. kr. avskultant g. Fran Osvatič, jako nadarjen in zaveden Slovenec, od katerega bi bila imela domovina in država še veliko pričakovati. Lahka mu zemlja!

(Izpit učiteljske usposobljenosti) so napravili v Ljubljani na Štajarskem službujoči gg. učitelji: Dragotin Korošec od Sv. Bolfenka pri Ptuj, Božidar Mohorčič z Vojnika, Ljudovik Šijanec iz Šmarjete pri Ptuj; nadalje gđc. učiteljice: Bernard Matilda od Sv. Petra pri Radgoni, Gizela Burgarell iz Dobrne, Gherbas Ida od Sv. Duha v Ločah, Rindica Pirc od Sv. Duha pri Št. Jurju na Ščavnici, Ljudmila Poljanec iz Kapel, Helena Raunicher iz Št. Ilje v Slov. gor. Samo za nemški učni jezik je napravila izpit gđc. Olga Burgarell iz Zidanega mosta.

Če ti pa nebo ni milo in po slabih potih, tožiš z Gregorčičem:

„Ostrigli, ah ste mi peruti,
Da ni mi moči v daljni svet;“

podoben si ponosnemu orlu s strto perutjo. Sopihala sva, porivala in tiščala s hriba v hrib, kakor predrzni Hanibal svojo upehano vojsko preko nebotičnih Alp. V trdnem mraku dospela sva na vrhunec in treba se je bilo informirati, kako pojde navzdol. Zvedela sva, da je do Pazina še daleč, cesta strma in da se nama je podvzati, ako hočeva dospeti do vlaka; hotela sva namreč na vsak način dospeti nocoj v Pulj. Jaz užgem svojo „magiko“ potem pa pogum in sreča junaška, spustiva se navzdol. Bila je prava egiptovska noč; cesta bila je po nekod celo vzdignjena in jarki in prepadi črtali so se po intenzivnejši temi na obeh straneh ceste — a midva sva drčala v velikanskih serpentinah navzdol — navzdol. Bal sem se, da katerega po goitne grozna tema, vendar sva srečno dospela pozno v noč v Pazin, kjer sva se za prestani strah in trud z okusno večerjo in izvrstnim „teranom“ do dobrega odškodovala. Nato odideva na vlak in kmalu sva po kamenitih kraških tleh bobnela v tiho noč proti Pulju. Stroj zabrlizga, vozovi zaropčejo in sprevodnik zakliče „Pola“.

proti zahodu v sredino Istre, neka prog pa se vije dalje ob morju proti Alboni. Ker je bila ob dotični prog brzojavna žica, sodil sem, da tudi cesta ne bo preslaba in hajdi dalje. Pa joi! Naenkrat se cesta popolnoma razgubi v peščenih kamenitih holmcih, in obtičala sva. To so v pravem pomenu besede kozje stezice in kdor jih ne pozna, jih težko pojmi. Ko nekaj časa zaman povprašujeva, ker govorice tamošnjih ljudi skoraj razumeti ne moreš, obrnila sva nazaj ter prišla zopet na cesto, ki vodi v Pazin.

Daleč gori pred nama zapaziva majhno cerkvico, kraj katere je bilo raztresenih nekaj hišic. Pomilovala sva ljudi, ki morajo v tako moreči vročini laziti po tako kamenitih hribih; nevede pomilovala sva takrat tudi sama sebe. Kmalu se začne cesta vzdigati, in prepričana sva bila, da v premnogih serpentinah vodi vrh onega strmega hriba. Ubogi kolesar, kako različnim okoliščinam se moreš prilagoditi, če hočeš postati kolesarski turist. Po gladkih cestah v lepih dneh meriš daljave kakor brzokrila ptica in se ponosno oziraš na ljudi in kraje, ki se v pestrh varijacijah vrste za teboj:

„Oj zemlja širna, zemlja lepa,
Ti vsa si bila moja last!“

pri njegovem nadaljnjem izobraževanju, svetujoč mu kaj naj vzame v roke, če se hoče o kate rem novjšem pedagoškem vprašanju natančneje poučiti. Nadalje hoče odbor skrbeti, da se spiše in sčasoma izdaje „didaktika“, obsegajoča „občno ukoslovje“ in „specialno metodiko“ vseh učnih predmetov.

Silno potrebna nam je knjiga realij. Vsak učitelj ve iz lastne izkušnje, koliko težave ima, kadar se pripravlja za realni pouk, ko mora iz večjega segati po neslovenskih knjigah, ki se na naše razmere ozirajo le toliko, kolikor se ne strinjajo s tujimi.

Tudi za didaktiko in za knjigo realij se na dejamo pridobiti priznanih pisateljev.

Nič manj ne potrebujemo komentara k čitankam. Koliko truda in časa mora vsaki dan učitelj žrtvovati, ko se pripravlja na obravnavanje beril in na zadnje mu k temu nedostaje pripomočkov. Kdor hoče po sedanjem stanu metodike izkoriščati etične, estetične in jezikovne zaklade, ki tiče v dobrih berilih, ne shaja brez temeljitega komentara, to ve vsakdo, ki je izde laval dovršene učne slike za obravnavanje beril. Pri vsem tem si pameten učitelj lahko varuje svojo samostalnost. Izdavanje takšnih kometarov spada torej v prvi vrsti v načrt „Slov. šolske Matice“.

„Slovenska šolska Matica“ hoče skrbeti, da dobimo občno pedagogiko (pedagoško dušeslovje, logiko, vzgojeslovje itd.), da začnemo zbirati snov za slovensko zgodovino pedagogiko, da se nam oceni pedagoško delovanje naših domačih pedagoških pisateljev (Slomšek, Rudmaš, Močnik i. dr.) itd.

Načrt je obširen, dela obilo in delavci se bodo našli. Od slovenskega učiteljstva in od gmotne podpore je odvisno, kako bomo napredovali.

Da se more sklicati prvi občni zbor in da more odbor občenemu zboru predlagati proračun za prvo triletnje, je potrebno, da prej ko prej ve, koliko društvenikov sme pričakovati. Zatorej s temle vabi pristopu in prosil, da se s prijavo pristopa obenem pošlje letnina za leto 1901 (4 K) pod naslovom: Gospod Andrej Senekovič, c. kr. ravnatelj v Ljubljani.

Začasni odbor „Slov. šolske Matice“.

Druge slovenske novice.

(Duhovniške vesti v Ljubljani.) Kanonik A. Kalan je imenovan za vodjo deškega zave tišča v Marijanišču. Dr. Aleš Ušeničnik je imeno van stalnim profesorjem za dogmatiko. Seme niški učni prefekt dr. Evgen Lampe je postal korni vikar pri ljubljanski stolnici ter prevzel glavno vodstvo lista „Slovenec“.

(Osebnosti.) Davčni oficijal pri ljubljanskem okrajnem glavarstvu g. Ivan Globočnik je premesčen v Ribnico. Davčni pristav g. Vincenc Nedelko je premesčen iz Litije k ljubljanskemu okrajnemu glavarstvu.

(Imenovanje.) Računska praktikanta pri ljubljanskem finančnem ravnateljstvu gg. Josip Jak in Josip Šircelj sta imenovana računskim asistentom.

(Novo poslopje za mestno višjo dekliško šolo v Ljubljani.) G. I. Gorup je podaril mestni občini prostor, kjer je stala bivša deželna bol nišnica. Ker ne bo tam stala državna obrtna šola, proda mestni svet prostor za 10 stavbišč ter zgradi iz skupička novo poslopje za mestno višjo dekliško šolo.

(Volilno gibanje na Kranjskem.) Katoliška stranka kandiduje v dolenskih mestih novo meškega prošta dr. Seb. Elberta, proti notarju Plantanu, za gorenjska in notranjska mesta in trga pa kranjskega dekana Ant. Koblarja. Na rodna stranka kandiduje v nekaterih ondotnih okrajih ravnatelja Pirca.

(Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.) V mesecu oktobru t. l. je bilo pri „Ljubljanski kreditni banki“ vloženo na knjižice in tekoči rač un 342.743 K 34 v ter vzdignjeno 79.761 K 59 v. Stanje vseh vlog dne 31. oktobra 536.522 K 5 v. Splošni promet prvih dveh mesecev, to je za mesec september in oktober skupaj znaša pa 10.029.985 K.

(„Südmärkische Volksbank“ v Ljubljani.) Podružnica tega nacionalnega nemškega denar

nega zavoda se je prenesla tudi v Ljubljano, kakor, da ni kranjskim Nemcem dovolj, da imajo največji denarni zavod že itak v svoji „Kranjski hranilnici“.

(Šolstvo v kranjskem okraju) lepo napre duje. V teku dveh funkcijskih dob okrajnega šol skega sveta se je postavilo 14 šolskih poslopij ter se za toliko število pomnožile šole. Otvorilo se je tudi čvetero zasebnih otroških vrtecev.

(Mrtvega so našli) v Potoškem grabnu pri Kamniku Valentina Goloba, strojevodjo ondotne cementne tovarne.

(Električna železnica na Dolenjskem.) Ogr ska tvrdka Ganz se pöteguje za koncesijo, da zgradi električno železnico iz Novega mesta čez Metliko v Črnomelj.

(Obesil se je) v zaporu v Ložu 53letni po tepuh Franc Frisch, rodom iz Spod. Vogala na Štajarskem.

(Prvotne volitve za V. kurijo na Koroškem) bi se bile morale vršiti pretečeni ponedeljek. Volitve pa so bile odložene, ker so volilni ime niki nepravilno sestavljeni.

(Odlikovanje.) C. i. kr. vojaški kurat I. raz reda g. Anton Jaklič je dobil od vojnega mini sterstva povodom odstopa pohvalni dekret za nje govo šletno delovanje v kadetni šoli v Trstu.

(Za volitve v Trstu) je vložilo politično društvo „Edinost“ nad 500 reklamacij. Vendar je še bila doba za reklamacije prekratka, kajti nered v volilnih imenikih je bil tolik, da so sami magistratni uradniki pripoznali, da ni mo goče dobiti v tej primerno kratki dobi dovoljne jasnosti.

(Pod vlak je padel) v Tržiču na Goriškem sprevodnik Josip Ivančič iz Trsta. Kolo mu je odtrgalo vse prste na desni nogi.

(Hrvatje v Dalmaciji) so sklenili kompro mis za bodoče državnozbornske volitve. Obe hrvaški stranki dobite vsled tega gotovo število poslancev, ne da bi se vezale s Srbi.

Dopisi.

Iz Zgor. Savinjske doline. V našem okraju preživi večino prebivalstva lesna obrt. Žalibog hira ista od leta do leta bolj in bolj. Vzroki so raznovrstni. — Velike sitnosti in ne zadovoljnost napravlja obrtnikom bolniška bla gajna in zavarovalnica za nezgode; o tem ve vsak obrtnik mnogo povedati. Razun tega je ob dačba tuintam krivična, previsoka, sploh raz meram neprimerna. Ako pa se kedo v tem oziru pritoži, naloži se mu navadno še večji davek. — In koliko zaprek se stavi plavičarjem! V občinskih pisarnah kar mrgoli ukazov in nare deb glede plavičarjev.

Da se lesnim obrtnikom in plavičarjem sedanje neznosne razmere vsaj nekoliko olajšajo, treba bo tuje pomoči. In ali ni za posredovanje v vseh obrtnih zadevah poslanec V. kurije naj sposobnejša oseba? Gotovo da! Toda vsak ni za takega poslanca. Tu je treba razmere poznati, treba je imeti srce za obrtnike, treba se je več krat osebno prepričati o razmerah, mora se do volj eneržije in neodvisnosti pokazati kadar se gre za pravico. Tak mož je Dragotin Hribar; — mi ga poznamo iz tega stališča, večkrat smo ga že slišali.

Duhovnik nam obrtnikom pomagati ne bo mogel in nam tudi ne bo, o tem smo do cela uverjeni. Za Hribarja govori že to dejstvo, da on stanuje v Celju, torej za nas tako prilično, kakor le kaj, ker je v Celju tudi sedež obrtne oblast nje. Če mu ima kedo kaj potožiti, ali ga za posredovanje naprositi, hitro lahko pride do njega, in če treba, z njim vred k dotični ob lastniji.

Peta kurija je namenjena nam, in tu ra bimo take poslance, kakor nam obeta Dragotin Hribar biti.

Ne vsilujte nam tedaj Žičkarja poslancem, ker s tem jasno kažete, da je naš blagor vam deveta briga. Če se že ne morete za Hribarja ogreti, pustite vsaj volilcem prosto voljo, katero jim je vlada in Bog dal!

Torej vsi obrtniki na krov! Izvolite si same zanesljive volilne može, ki bodo volili Hribarja poslancem!

Iz Slov. Bistrice. (Stiger zopet — žu pan) Pri volitvi za občinski odbor se je Stigerju posrečilo spraviti v odbor take ljudi, kateri ga bodo volili zopet za župana. Močno se je že bil majal Stigerju županski stolček. Boječ se poraza, ni pet let razpisal volitev ter je županoval dve leti čez svojo dobo.

Čudne reči so se godile v tem času na rofovžu; še celo neki „tablici“ niso več ugajale in se je ona „preselila“ k Petzoltu.

Stiger je vedel, da ne bode več županoval če nastopijo Slovenci brezobzirno in složno zoper njega ter razvijejo agitacijo, kakršna bi se v teh razmerah dala lahko razviti, ker je tudi veliko Nemcev nazadovoljnih s Stigerjevimi gospodar skimi poskušnjami.

„Če se dva prepirata, se tretji veseli“ si je mislil Stiger, ter si prizadeval razdvojiti Slovence. Posrečilo se mu je! Razdvojil je Slo vence in rešil svoj županski stolček.

Neslogi torej in malomarnosti Slovencev in njih voditeljev se ima Stiger zahvaliti, da bode zopet župan.

Vemo, da ne bodo te odkritosrčne besede ugajale prizadetim osebam! Toda tudi bolnika boli, kedar ga zdravnik operira. Gospodje, ako hočete, da se sedanje žalostne razmere preme nijo, morate sami postati odločni, neustrašeni in delavni!

Slovenci v Slov. Bistrici potrebujejo neustra šenega in neodvisnega, odločnega in delav nega voditelja! Potem bo tudi kmalu Stigerju in njegovi gardi odklenkalo za vselej! Slovenska Bistrica bo potem zares — slovenska!

In da si takega odločnega in delavnega moža pridobijo, zato naj skrbijo vsi, katerim je še narodna stvar v Slov. Bistrici in njeni oko lici na srcu! Narod mu bo z veseljem sledil. V to pomozi Bog in sreča junaška!

Narodno-gospodarske novice.

Narodno gospodarstvo.

Spisal Vekoslav Kukovec.

(Dalje.)

V knjigi življenja čitati je brezštevilno slu čajev, kako odvisni so oni, ki ne marajo štediti in skrbeti za prihodnost, od vsake neugodne jim sapice usode in kako občutno jih zadene vsaka trenutna nezgoda, katero bi lahko pre nesli, če bi bili prištedili le nekaj malega od svojega lepega zaslužka. Delavec, ki je prišel nenadoma ob delo in stalen zaslužek pri svojem dosedanjem gospodarju, našel bi lahko dovolj dela in dobro plačo v drugem okraju ali v drugem mestu, samo če bi si bil vsaj toliko prištedil, da bi zmogel stroške preseljenja s svojo rodbino vred; nekaj desetakov, katere bi ob potrebnem zatajevanju bil mogel prihraniti, zboljšalo bi nje gove dohodke stalno celo za več let, a ker jih ni, prevzeti mora v domovini mnogo težavnejše delo pod mnogo neugodnejšimi pogoji. Znesek, katerega je služabnik, tekem ednega samega leta po nepotrebnem izdal za pijačo, zadostoval bi mu v slučaju bolehnosti, dokler bi si s primer nim počitkom ne popravil svojega, s težkim de lom omajanega zdravja, a ni prihranjenega novca, delati mora v kljub bolehnosti še dalje, podkoplje stem svoje zdravje še bolj — in vsled tega kmalu leže v prerani grob. Kako neusmiljeno se mora pehati na svoje stare dni za košček vsak danjega kruha marsikdo, ki bi ob nekolikošem štedenju lahko prihranil vsaj toliko, da bi brez pozemeljskih skrbi neodvisen in v prijetnih spo minih na uspehe mladih in moških let dočakal preselitev v boljši drugi svet! Koliko mož umira vsled premale skrbi za to, o čem bodo živeli v slučaju nezgode, v pomanjkanju, dočim so njegov zaslužek shranili preuslužni mu krčmarji.

Da, hudo in prehudo je gmotno trpljenje neštedljivih ljudi, a stokrat grozovitejša duševne muke trpe oni, katere je neprevidnost zapeljala v nepotrebne dolgove. Kdor misli o neštetih prečutih nočeh preganjanih dolžnikov, o skrbi osivelih laseh in o obilih samomorih, h katerim vedo obupane zapravljalce brezsrčni upniki, oni izprevidi kolika suženjska telesna in nravna od vianost sledi vsaki zapravljalnosti kot zaslužna kazen. Gmotni dolgovi podjarmijo čisto surovi samovolji terjalčevi duševno silo, družbeni ugled

in neredkoma moško čast in celo narodno pričanje po svojem mišljenju blagega in po svoji volji najodločnejšega moža. "Môra, ki neizprosno tlači moje prsi, zbeži, mlinski kamen, ki grli in k tlom pritiska moj vrat, se odvali," pravi zato opravičeno nek mož, "vsakokrat, ko ne iznebih in odkrižam kaknega dolga." "Proč z dolgovi!" Bilo bi pač najnezatajljivo geslo vsakogar, kdor kopni po zlati neodvisnosti in svobodi. Polovico vse človeške bede in nebroj obupnih zločinov ne dogodilo bi se, ko bi se človeštvo dižalo v gospodarstvu tega načela.

"Ni res," utegne nam kdo zaklicati in nas opravičeno opozoriti na ljudi, ki vkljub ogromnim dolgovom, katere so naredili, da ugođe zah tevam svoje nebrzdane zapravljalivosti, niti naj manj ne čutijo onih duševnih muk, o katerih smo gore trdili, da jih povzročajo dolgovi zapravljalivcev. A naš odgovor? Pritrditi jim moramo in moramo priznati, da se žalibog v ne malem številu nahajajo človeška bitja in sicer ne le v nižjih, ampak baš tudi v omikanih naših krogih, zaničevanja vredna bitja, pri katerih je bolezen zapravljalivosti tako grozovito vplivala, da je ubila vest in njih značaj. Nahajajo se ljudje, zlasti že tudi med takzvano boljše mladino, ki z držim čelom in hinavsko nedolžnim obrazom na najbrezvestnejši način izposojajo denar s sicer pritenim a odločnim namenom, nikdar ga ne povrniti. Da, zgodi se, da možje v uglednih javnih službah, možje, ki so po srečnih odnashajih dosegli zavidanja vredno lepo premoženje, kakor da jih nikdar niso poznali, srečajo čisto celo siromašnejše ljudi, kateri so jim s posojenim težko pridobljenim denarjem pomogli iz zagate, in zgodi se, da hotoma istim ostanejo dolžni z mirno vestjo. Kako nam je razumeti take dandanes žal neredke, skoro neverjetne pojave? S svarečim glasom kličejo nam, da zapravljalivost in zadolževanje ne povzroča le gmotnega pomanjkanja in stoterih muk duševne odvisnosti, da je temveč zmožna roditi celo v dozdevno omikanih ljudeh najnaravnejši sad suženjstva, neznačajnost in podlost.

(Dalje prihodnjšč)

Politični pregled.

(Novi člani gospodske zbornice.) Še predno se skliče državni zbor imenovanih bo več novih članov gospodske zbornice.

(Zoper dvojob v avstrijski armadi) so izdali na Dunaju zborujoči škofje skupno izjavo, katero so prinesli dunajski katoliški listi.

(Shod mest) Prihodnji mesec se bo vršil na Dunaju shod mest, ki imajo najmanj 10.000 prebivalcev. Na tem shodu se bo razpravljalo o novih bremenih glede na novi domovinski zakon, ter o zahtevi, da vlada dá odškodnino za dela v prenešenem delokrogu.

(Državni proračun za leto 1901) se sestavlja ta teden. Vlada je pri tem črtala razne postavke, posebno one železniškega ministerstva. Ministerski svet bo proračun v posebni seji odobril, s 31. decembrom t. l. pa izda cesar na redbo, ki uveljavi vsaj trimesečni budgetni provizorij.

(Hrvatje nadvojvodi Leopoldu Salvatorju.) Hrvaški meščani so nametavali prirediti nadvojvodi v ohradno veliko bakljado, pri kateri bi nosilo baklje 1000 meščanov, a pela štiri pevka društva. Nadvojvoda pa je to počaščenje odklonil.

(Sprava med srbskim kraljem Aleksandrom in očetom Milanom) se vendar le vrši in sicer je stavil v imenu kralja Aleksandra njegov pobočnik Lazar Petrovič razkralju Milanu na sledeje pogoje: 1. kralj Aleksander se zaveže, staviti prihodnji skupštini predlog, da se zviša Milanu letna apanaža na pol milijona frankov; 2. obeča Aleksander skazovati Milanu tiato spoštovanje, ki mu gre kot očetu, dokler razmere ne dovolijo, da ga pokliče v Belgrad; 3. razkralj Milan se zaveže, da ne bo bival v avstro-ogrski monarhiji, temveč v kateri drugi tuji državi, za sedaj v Italiji; 4. Milan dovoli kraljevi dvojici stanovati za časa skupštine v Milanovi zasebni palači v Nišu.

(Pomiloščenje v Italiji.) Povodom svojega rojstnega dne je podpisal italijanski kralj dne 11. t. m. dekret, s katerim je pomilostil vse ob

sojence, ki niso v več, nego v šestmesečni zapor kaznovani.

(Turški sultan) si skuša pridobiti in ohraniti prijateljstvo sosednjih vladarjev. Tako je čestital zelo laskavo italijanskemu kralju, a tudi črnogorskega kneza ni pozabil ob 40letnici nje gove poroke.

(Vojna v Afriki.) Zadnje dni je imel general Rundle več bojev v okrajih Harrysmith, Vrede in Reitz. Angleški general Douglas je za sedel Ventersdorp ter ujel 24 Burov in več živine. Nasproti temu pa so zasedli Buri Piksburg. Angleška poročila pa tudi trdijo, da je njihov polkovnik Legallois premagal Bure južno od Bothavillea ter ugrabil 100 Burov in 7 velikih topov. Burske agube od onega časa, odkar je prevzel maršal Roberts vrhovno povelje nad angleškimi četami, znašajo mrtvih na bojišču 83 mož, ranjenih 2677, za boleznimi umrlih 150, v bolnišnicah jih je 1952, vseh skupaj tedaj 5500 Burov.

(Vojna na Kitajskem) Rusi so se polastili kitajskega vojnega arzenala pri Yungtsinu ter dobili veliko orožja in denarja. Ubili so pri tem 200 Kitajcev. Rusi so prepustili nadzorstvo kitajskih železniških prog vrhovnemu poveljniku grofu Walderseeju. Poslaniki zahtevajo od Kitaj ske šest milijonov taelov odškodnino.

Razne stvari.

(Proračun mesta Zagreba) za bodoče leto znaša 1.708.601 K redne in izredne potrebsčine. Primanjkljaj znaša 207.593 K. Za pokritje tega primanjkljaja se bodo pobirale 14% občinske doklade.

(Mesto Osek v Slavoniji) je menda naj revnejše. Mestne finance so tako slabe, da dolguje že dva meseca plačo učiteljem.

(Bratje Čehi in stoletnica našega Prešerna) Kakor so se bratje Čehi vedno zanimali za vsak važen kulturni narodni dogodek v nas Slovincih ter se ga na katerikoli način udeleževali, tako je tudi obhajanje stoletnice našega pesnika veličana, dra. Franceta Prešerna, našlo odmev v bratih Čehih. Vrla češka podružnica slovenskega planinskega društva priredi v spomin Prešernove stoletnice dne 15. t. m. slavno sten večer v dvorani "Umelecke besede" v Pragi. O pomenu našega pesnika bo govoril pisatelj gosp. I. Hudec. Na slavnostnem večeru pa bosta sodelovala tudi člana "Nar. divadla", gospoda R. Ineman in B. Prák.

(Morilec Hilsner.) V Piseku se je vršila skoraj 14 dni že drugič porotna obravnava proti Židu Hilsnerju, ki je bil obdolžen, da je umoril dve krščanski deklici ter njih kri porabil v židovske verske obrede. Dne 14. t. m. se je izrekla obsodba ter je bil Hilsner obsojen k smrti na vislicah.

(Vladarji brez kredita) Srbski kralj Aleksander si je hotel zavarovati življenje pri neki inozemski banki za 1 in pol milijona frankov. Zavarovalna družba pa ga ni sprejela, temveč mu odgovorila, odkar je moral za laktega kralja Umberta izplačati tri milijone, ne sprejema več kronanih glav.

(40letnica poroke črnogorskega kneza Nikole) se je obhajala dne 9. t. m. ob najboljšem zdravju knežje dvojice.

(Ruski car) je obel za inflienco. Car je sicer v postelji, vendar ni nobena nevarnost za njegovo življenje, ker se bolezen popolnoma naravno razvija.

(Pariška svetovna razstava) se je zaprla dne 13. t. m.

(Evropska kultura v Kitaju.) V listih čitamo dve zasebni pismi iz Kitaja. Prvo — datirano od 26. avgusta — pripoveduje med drugim: "Ujeli smo 16 Kitajcev, zvezali jih skupaj za kite in jih vzeli v svojo sredo. Nekateri suroveži so mahali po njih neusmiljeno, da se je ka zala kri iz vsakega telesa. To je bilo grozno. Po jedi so bili vsi obsojeni na smrt. Tudi mene so odločili za streljanje. Ustrelili smo jih 68. Ko smo nastavili puške, je bilo čuti mile prošnje za milost. Puške so počile in vse je bilo pri kraju. Le bolestno ječanje je bilo čuti nekotko časa, ker vsakega so prodrele po štiri kroglice. Padli so v jarek, katerega so morali popred sami izkopati. In dan, ko se je to vršilo, je bila nedelja. Nepozaben dan. — Iz drugega pisma, datiranega od 1. septembra posnemljemo: "Kaj se godi v tej vojni, ni možno opisati. To je moranje in klanje. Ker Kitajci stoji baje izven mednarodnega prava, se ne dela jetnikov iz njih, ampak tu se kar strelja vse vprek. Ali pa jih celo, — da se šteti s patrni, — kar prebada. V nedeljo smo morali prebosti z bodalom 74 ujetnikov. Grozno je bilo in se ne da opisati. Če bom še dolgo tukaj, pozabim še, da sem — človek."

Za dij. kuhinje v C. lju so darovali: g. Ig. Widgay v Mariboru, 5 K.; g. Ant. Hebein, tenarski mojster v Mosteh, 2 K.; g. Robert Zanier, veletržec v St. Pavlu, 10 K.; g. Fr. Lom, kaplan v Brezicah, 3 K.; g. Franc Pekar, šupan na Dolu, 4 K.; g. Jos. Kolarič, šupnik v Smarternu na Paki, 10 K.; g. dr. Jos. Vrečko, odvetnik v Celju, 10 K.; g. dr. Cermeniški, Sv. Lenart pri Mariboru, 7 K.; g. Gregor Presečnik, šupnik na Frankolovem, 4 K.; g. Kavčič v St. Jur. ob juž. želez., 6 K.; g. Ferd. Rož. Hrautnik, 5 K.; g. Vinc. Wabič v Zalcu, 60 vin.; g. Pavel Hrovat v Sv. Joštu na Rozjaku, 6 K.; g. Hraščev, Kirchbichl, 2 K.; g. Znidaršič, Kirchbichl, 1 K.; g. Simon Strenkl, učitelj v Središču, 4 K.; g. dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj, 10 K.; g. Jožef Novak, St. Jurj, 5 K.; nj. prevz. dr. Mišel Napotnik, knez in škof v Mariboru, 20 K.; g. Prandič ek Eller, nadučitelj pri Mariji na Zilji, 5 K.; g. Fr. Perger, trgovec, Dobova, 2 K.; g. Fran. Hmelj, St. Pavel, 4 K.; g. g. Ant. Hajšek, dekan v Slov. Bistrici, 10 K.; g. Fr. Prannseis, v St. Jurj, 2 K.; g. Jože Družović, nadučitelj St. Jurja ob Pesnici, 2 K.; g. Fran. Warthbüchler, vodovodni paznik juž. žel. v Trzinu, 1 K.; gospa Terezina Sirca v Grižah, 3 K.; gg. Ivanka Mohorič in Josip Petlar, Brezno, 2 K.; g. Niko Rūpachl, zbirnik pri St. Jurju ob juž. žel., 3 K.; g. A. Mojzisek, šupnik pri Sv. Rupertu na Laškem, 4 K.; g. Fr. Kostajnshek v Vodicah, 5 K.; g. Jurij Detiček, c. kr. notar v Celju, 10 K.; g. dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, 10 K.; g. dr. Josip Serbec, odvetnik v Celju, 10 K.; g. dr. Al. Brendič, odvetnik v Celju, 6 K.; g. Ivan Benkovič, avsk. v Celju, 1 K.; g. dr. Vladimir Ravnihar, odvet. koncp. v Celju, 2 K.; g. dr. Ivan Krušič, c. kr. sol. svetnik v Celju, 6 K.; g. Milica Hočvar, trgovec v Celju, 2 K.; g. Franjo Jošt, tajnik "Zveze" v Celju, 2 K.; g. Peter Kostič, trgovec v Celju, 4 K.; g. Anton Randigaj, vikar, Celje, 6 K.; g. g. Ivan Krancič, kaplan v Celju, 4 K.; g. g. Ivan Kardinar, učit. ver. v Celju, 4 K.; g. Fr. Vošnjak, pek v Celju, 4 K.; g. prof. Fon v Celju, 2 K.; g. Ivan Rebek, knjižničar v Celju, 4 K.; g. g. J. Potovšek, mestni kapl. v Celju, 4 K.; g. dr. Iv. Tertnik, prof. v Celju, 2 K.; g. Ant. Čestnik, gim. prof. v Celju, 4 K.; g. Ant. Kosi, c. kr. prof. v Celju, 2 K.; g. Ludovik Schellander, kr. fin. uradnik v Celju, 6 K.; g. dr. Anton Schwab, dist. zdravnik v Celju, 2 K.; g. g. J. Jančič, kaplan v Konjicah, 2 K.; g. dr. Jur. Virant, odvet. koncp. v Celju, 2 K.; g. Ant. Kolenc, trgovec v Celju, 4 K.; g. Karl Vanič, trgovec v Celju, 4 K.; g. J. Kapus, brivec v Celju, 2 K.; g. Ješe, kancelist v Celju, 2 K.; g. dr. Josip Karlovšek, odv. koncp. v Celju, 2 K.; g. g. Rudolf Jančič, mest. kaplan v Celju, 6 K.; g. St. Kovčič pri sv. Mariji ob Pesnici, 1 K.; g. Ljudevit Seitz, c. kr. ritmoist. v Celju, 3 K.; Pušica v Nar. domu v Celju, 9 K. 60 v. (Koncp.)

Javna zahvala.

Po zaključku I. slovenske umetniške razstave je podpisnemu odboru slovenskega umetniškega društva prijetna dolžnost, da se zahvali slavnemu občinstvu in vsem onim faktorjem, ki so pripomogli društvu do toli lepega moralnega uspeha. Zlasti pa se zahvaljujemo slavnemu doželi odboru, ki je prepustil društvu Repičev in Zajčev kipe, slav. mestni občini, ki nam je dala "Mestno dvorano" brezplačno na porabo, bi gospodu šupanu Iv. Hribarju, ki je blagovolil razstavo otvoriti, ter se je izkazal društvu opetovano dejansko naklonjenega, slavni ljubljanski čitalnici za prepustitev velike dvorane, članom dram. društva gđ. E. Nošni, W. Radkiewicz, g. Jos. Nollju, g. Olszewskemu, g. Ortel-skemu in g. Polasku; gđ. Miri Devovi, g. P. Lomaru, g. Cimerju in g. Jos. Germu za njih prijazno sodelovanje pri akademiji na korist I. razstavi, am. razstavi, dalje vrli trdki J. J. Naglasi, ki je s redko pohvalno nastopje in s finim okusom brezplačno dekorirala razstavo vno dvorano, g. mestnemu vrtnarju Heinricu, ki je okrasil dvorano s cvetličjem in končno slavni meščanski gđbi, ki je pri zabavnem večeru ob prihodu velečasnih tržaskih gostov igrala brezplačno.

Zahvaljujemo pa se tudi Tržačanom in Celjanom, (zlasti prirediteljem izleta gg. dr. Karlovšku, dr. Ravniharju in uredniku "Domovina", A. Begu), ki so toli mnogobrojno prispeli na našo razstavo in vsemu občinstvu, ki je s svojim prihodom obvarovalo društvo materialne škode.

Posebno zahvalo pa izrekamo še prijaznemu slovenskemu, hrvatskemu in češkemu časopisu, ki nas je s svojimi noticami, poročili in ocenami podpiralo in priznavalo naš trud.

Pri tej priliki pa apeliramo na narodno občinstvo in časopise brez izjeme, naj podpira naše društvo tudi v bodoče v njegovih idealnih ciljih za prosep in čast slovenske umetnosti. Vse slovenske rodoljube brez razlike strank prosimo, naj stopijo v vrste naših izvrstnih in podpornih članov! V sloji je moč tudi pri našem društvu, ki more posej samo v materialno podporo občinstva prosperovati in uspešno nadaljevati začeto delo. Ker naše društvo ni politično, se ni in se ne bo vtikalo v politične, strankarske ali častniške polemike, nego ostane i nadalje zvesto svojemu varljenemu smotru: združevati vse delavce na širnem polju domače prosvete in umetnosti s prijatelji napredka slovenskega naroda.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1900

Za odbor slovenskega umetniškega društva

Ivan Franke Jan Duffe
predsednik podpredsednik
Fran Govékar
tajnik.

Trgovci pozor!

Kmetijska zadruga

v župnijski središki
da v najem pod jako ugodnimi pogoji

prostore za trgovino

s lepim stanovanjem inšede ob glavni cesti in tik župnijske cerkve, ali takoj ali s novim letom.

Oglasiti se je pri J. Ravšnu, šupanu v Obrežu pri Središču (Polstran). (456) 3-1

(483) 1. **Zahvala.**

Za priskečne dokaze ljubeznipolnega sočustvovanja povodom smrti našega iskreno ljubljene brata

Andrej-a Kranjc

modroslovca na Dunaju

izkazanega po polnoštevilni udeležbi pri pogrebu nepozabnega rajnega izrekava p. n. slovenskemu občinstvu ormoškemu in srednjemu najpriskornejšo zahvalo.

Posebno pa zahvaljujeva si akademsko društvo „Slovenija“ na prekrasnem vencu in gg. pevce čitalnice ormoške na ganljivih nagrobnicah, ki so pripomogle k dostojnemu pogrebu milega pokojnika.

Bog plati!

Žalujoča brat in sestra.

Našla se je

dne 22. vinotoka na cesti blizu Teharjev vreča moke z etiketo Majdičevega paromlina. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v paromlinu pri Celju.

Razglas.

Pri okrajnem zastopu v Šmarju pri Jelšah je oddati mesto

okrajnega tajnika

z stalno letno plačo 1000 kron in postranskimi zaslužki.

To mesto se mora nastopiti s 1. prosincem 1901.

Ponudniki, kateri morajo biti veščji slovenskega in nemškega jezika popolnoma, naj vložijo svoje ponudbe do 15. decembra t. l. pri podpisu nem okrajnem odboru.

Okrajni odbor Šmarje pri Jelšah
dne 7. novembra 1900.

(484) 2-1

Načelnik: dr. Jos. Georg.

Mala kmetija

pri Vranskem je naprodaj. Plača na obroke. Vprašati naj se pisмено pri Pavel Weber, Šmelo štev. 53 pri Celovcu, dogovoriti pa se je mogoče tudi pri občinškem predstojništvu na Vranskem.

(487)

Trgovski pomočnik

za veliko špecerijsko trgovno se sprejme kot vodja pod zelo ugodnimi pogoji. Zahteva se zvestoba, pridnost, praktično in teoretično znanje v špecerijski stroki ter slovenski in nemški jezik. Ponudbe je poslati pod črkama

B. C. 1900 poste restante, Celje. 3-3

Mala in velika pratika

na debelo in drobno

se dobi v trgovini Dragotin Hribar-ja v Celju.

(477) 3-2

Učenec

za pekarsko obrt, čvrst in zdrav s poštenim obnašanjem, se sprejme takoj pri Franc Ed. Vošnjak-u, Celje, Graška cesta št. 19

Pošestvo

v Dobrovi, dobre pol ure od Celja na lepem solčnem kraju, ob pešpoti iz Celja na Dobro

je naprodaj.

Obstoji iz male hišice z edno večjo in edno manjšo sobo in drugimi gospodarskimi prostori ter iz dveh rodovitnih njiv okoli 2 orala. Pripravljeno bi bilo za kakega obrtnika ali tovarniškega delavca. Pojasnila daje gg. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju.

(478) 3-2

(172) 3-3

Išče se

trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali, zmožen poslovanja v trgovini z mešanim blagom. Zahteva se tudi kavicija po dogovoru. Ponudbe na kmet. društvo, Laški trg.

Simon Kuček v Žalcu
ima

veliko kolo in vreteno za mlin

(482) 3-2

za oddati.

Usojam si vladno javiti, da sem se naselil kot

praktični zdravnik in zobozdravnik

v Št. Pavlu pri Preboldu.

Priporočam se kot zobozdravnik za vsa zobozdravniška dela. Ordinujem cel dan.

Št. Pavel, meseca novembra 1900

Z velespoštovanjem

dr. Anton Kunst

(475) 3-2

distriktni zdravnik.

Moric Rauch

steklar v Celju, Rotovške ulice št. 4.

Priporočam svojo največjo zalogo vsakovrstnih steklenih in porcelanskih posod za gostilne, kavarnice in dom, kakor tudi drugih steklenih izdelkov. Zaloge vsakovrstnih najfinjših oljnatih barv. Največjo izber zrcal in podob vseh velikosti v okvirju in brez njiju.

Posebno pa opozarja slavno občinstvo na veliko zalogo vsakovrstnih najnovejših

svetilnic za gostilne

z izredno svetlobno jakostjo, kakor tudi od pri prostih do najkrajnejših namiznih in visečih svetilnic po najnižjih cenah.

Priporočam se tudi za vsakovrstna steklarska dela pri novih stavbah in sprejema vse v njegovo stroko spadajoče poprave ter jih izvršuje solidno, točno in ceno.

Posebno opozarjam tudi na svojo bogato zalogo krasnih godovnih daril po jako nizkih cenah.

(124) 5

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, da lepo zeleno barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: bezgovo gobo, kamilice, tisočrože, malinsko štopo, lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in koreninice: tudi kupim vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme in rženo rožičke. Ob času vsako sadje, vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še hišol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretin. Kupim tudi suhe gobe, oreha, češnje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah. Častitim gg. duhovnikom naznanjem, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Kupujem zgodnji kakor tudi pozni hmelj ter divji in pravi kostanj.

„Kmetijska zadruga v Žalcu“ naznanja vsem onim kmetovalcem, kateri se niso njeni udje, da se dobi umetni gnoj, kompost in to-maževa žindra, kakor živinska sol, pri Anton Kolencu, trgovcu v „Narod domu“ v Celju, kam r se naj obrnejo neudi zadruga.

„Kmetijska zadruga za Spodnještajarsko“ vknjiž. zadruga z omejenim poroštvom v Žalcu.

Svoji k svojim!

Galoše in dežnike

za dame, gospode in otroke le iz dobrega materijala ter po najnižjih cenah

(482) 10-6

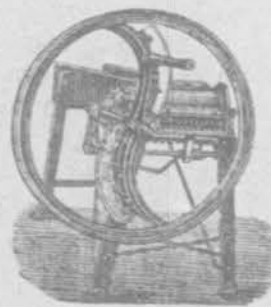
priporočam

PETER KOSTIČ

Celje, Glavni trg št. 7.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporočam svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje vojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pchištenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni.

(294)

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo rubim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice štev. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. za po najkrajnejših pogojih. Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzi izgubi. Promesa k vsem zrebanjem.

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na giroconto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vziaga.

Ekompit meseč najkrajnjše.

(391)

Borzna naročila.